Regio Groningen-Assen 2030
nationaal stedelijk netwerk

Bezoekadres: Sint Jansstraat 4
Provinciehuis Groningen
Postadres: Postbus 610
9700 AP Groningen
Telefoon: (050) 316 42 89
E-mail: info@regiogroningenassen.nl
Website: www.regiogroningenassen.nl

Aan de leden van Provinciale Staten van de provincies Drenthe en Groningen en de leden van de gemeenteraden van de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn

Groningen, 24 juni 2008

Behandeld door	:	projectbureau Regio Groningen-Assen
Telefoonnummer	:	050-3164289
Antwoord op	:	
Bijlage	:	Scorebord Regio Groningen-Assen – juni 2009
Onderwerp	:	Scorebord Regio Groningen-Assen – juni 2009

Geachte Staten- en raadsleden van de Regio Groningen-Assen,

De stuurgroep Regio Groningen-Assen is bezig met de afronding van het lopende evaluatieproces en de besluitvorming over de consequenties ervan, bijvoorbeeld in de vorm van een geactualiseerd meerjaren investeringsprogramma (MIP) 2010-2020. In de stuurgroepvergadering van 22 juni zijn daarvoor belangrijke stappen gezet. In september zal dit resulteren in het document "introductienotitie besluitvorming evaluatie en MIP Regio Groningen-Assen" ten behoeve van een informerende/meningsvormende ronde langs de raden en Staten komend najaar. Op basis van deze ronde vindt laten dit jaar besluitvorming plaats door raden en Staten. Die introductienotitie bestaat uit de volgende onderdelen en bijlagen: de evaluatieresultaten met de bestuurlijke programmaopdrachten, de stand van zaken uitvoering, de stand van zaken MIP, ambities en beschikbare middelen, regionale programma's en projecten en conceptbesluiten voor uw raad en Staten.

Na de zomer wordt (formeel via uw colleges) een totaalpakket aangeboden aan uw raad en Staten dat als volgt is samengesteld:
- introductienotitie besluitvorming Regio Groningen-Assen (met genoemde bijlagen).
- definitieve conceptbegroting 2010.
- afrekening 2008.
- voortgangsrapportage.

Om u nu alvast inhoudelijk te informeren over de stand van zaken ontvangt u bijgaand de brochure "Scorebord 2009", waarin per gemeente op beknopte wijze voortgangsinformatie is opgenomen rond de uitvoering en waarin de jaarrekening 2008 en de conceptbegroting 2010 samengevat worden weergegeven.

Met vriendelijke groet,

J.B.R. Wijma, programmadirecteur Regio Groningen-Assen

REGIO GRONINGEN ASSEN 2030

SCOREBORD 2009

SAMENVATTING JAARREKENING 2008 / VOORTGANGSRAPPORTAGE 2009 / CONCEPT-BEGROTING 2010

INHOUD

2 INLEIDING
4 PROGRAMMA BEDRIJVENTERREINEN
5 PROGRAMMA BEREIKBAARHEID
6 PROGRAMMA REGIOPARK
7 ONTWERPOPGAVE ASSEN
8 ONTWERPOPGAVE BEDUM
9 ONTWERPOPGAVE GRONINGEN
10 ONTWERPOPGAVE HAREN
11 ONTWERPOPGAVE HOOGEZAND-SAPPEMEER
12 ONTWERPOPGAVE LEEK
13 ONTWERPOPGAVE NOORDENVELD
14 ONTWERPOPGAVE SLOCHTEREN
15 ONTWERPOPGAVE TEN BOER
16 ONTWERPOPGAVE TYNAARLO
17 ONTWERPOPGAVE WINSUM
18 ONTWERPOPGAVE ZUIDHORN
19 REKENING IN ÉÉN OOGOPSLAG

Regio Groningen-Assen 2030
nationaal stedelijk netwerk

Scorebord

Dit Scorebord laat zien hoe de Regio Groningen-Assen in 2008 heeft gepresteerd. Belicht worden de resultaten die geboekt zijn in de regionale programma's en in de ontwerpopgaven per gemeente. Het Scorebord is een samenvatting van de jaarrekening 2008, de voortgangsrapportage 2009 en de conceptbegroting 2010.

Regio Groningen-Assen

Nationaal stedelijk netwerk Regio Groningen-Assen is een vrijwillig samenwerkingsverband tussen twaalf gemeenten en twee provincies. Met ruim 450.000 inwoners en bijna 230.000 banen is deze regio dé economische motor van Noord-Nederland. Inzet van de samenwerking is het versterken van de economische positie en het verder uitbouwen van de unieke en onderscheidende gebiedskwaliteiten.

Visie

De afgelopen jaren heeft de Regio een ruimtelijke en economische visie voor het gebied ontwikkeld. Daarbij is ervoor gekozen het wonen, het werken en de mobiliteit te concentreren in de verstedelijkte zone, de zogenaamde T-structuur (zie afbeelding). De Regiovisie is uitgewerkt in ontwerpopgaven en regionale programma's en projecten.

Regionale programma's

De doelstellingen van de Regiovisie zijn vertaald in vier regionale programma's: Bereikbaarheid, Regiopark, Bedrijventerreinen en Wonen.

Ontwerpopgaven

De doelen voor het wonen, werken en het landschap zijn benoemd in ontwerpopgaven. Op basis hiervan is voor elke gemeente een woningbouwopgave bepaald. De gemeenten zorgen zelf voor het uitvoeren van de ontwerpopgaven, waarbij ook burgers en maatschappelijke groeperingen worden betrokken.

Verantwoording

Vanaf 2005 rapporteert de Regio Groningen-Assen jaarlijks over de voortgang van de regionale samenwerking en de financiële situatie. Raden en Staten ontvangen elk jaar een totaalpakket, bestaande uit een afrekening van het voorgaande jaar, begrotingswijzigingen voor het lopende jaar, een begroting voor het eerstvolgende jaar en de voortgangsrapportage. Om de raden en Staten op een overzichtelijke manier over het gevoerde beleid te informeren, bevat dit Scorebord een verkorte rapportage van de genoemde stukken. Vanzelfsprekend blijven de volledige documenten gewoon beschikbaar.

Evaluatie

In het convenant Regio Groningen-Assen (2004) is opgenomen dat eenmaal in de vijf jaar de regionale samenwerking wordt geëvalueerd, te beginnen in 2008. Deze evaluatie heeft betrekking op de bestuurlijke inzet, de organisatie van de regionale samenwerking, de inhoud en de financiële aspecten. Het evaluatieproces is in 2008 opgestart en doorloopt tot en met eind 2009 vier fasen: analyse, consultatie, uitwerking in regionale agenda en besluitvorming. In 2008 zijn de analyse- en consultatiefase afgerond. Tijdens het evaluatieproces zijn drie bijeenkomsten georganiseerd met raads- en Statenleden. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in de evaluatie. Dit is in 2009 vertaald in een regionaal actieprogramma, dat mede de basis vormt van het nieuwe meerjareninvesteringsprogramma 2010-2020. Besluitvorming door raden en Staten hierover is voorzien in de tweede helft van 2009.

Oprichting portefeuillehoudersoverleg wonen

Om de regionale woningproductie te stimuleren, is in de afgelopen periode een regionale woningbouwregisseur ingezet. Deze heeft ervoor gezorgd dat het aantal gebouwde woningen is gestegen en dat er voldoende 'harde plancapaciteit' is. Er zijn dus geen procedurele belemmeringen meer om tot een regionaal woningaanbod te komen dat afgestemd is op de vraag uit de markt. Met het oog op afstemming van de woningbouw in de regio, is in het voorjaar van 2009 een portefeuillehoudersoverleg wonen opgericht. Rond de zomer van 2009 kunnen hiervan de eerste resultaten worden verwacht.

DEELNEMERS

Deelnemers aan de Regio Groningen-Assen zijn de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn.

T-STRUCTUUR

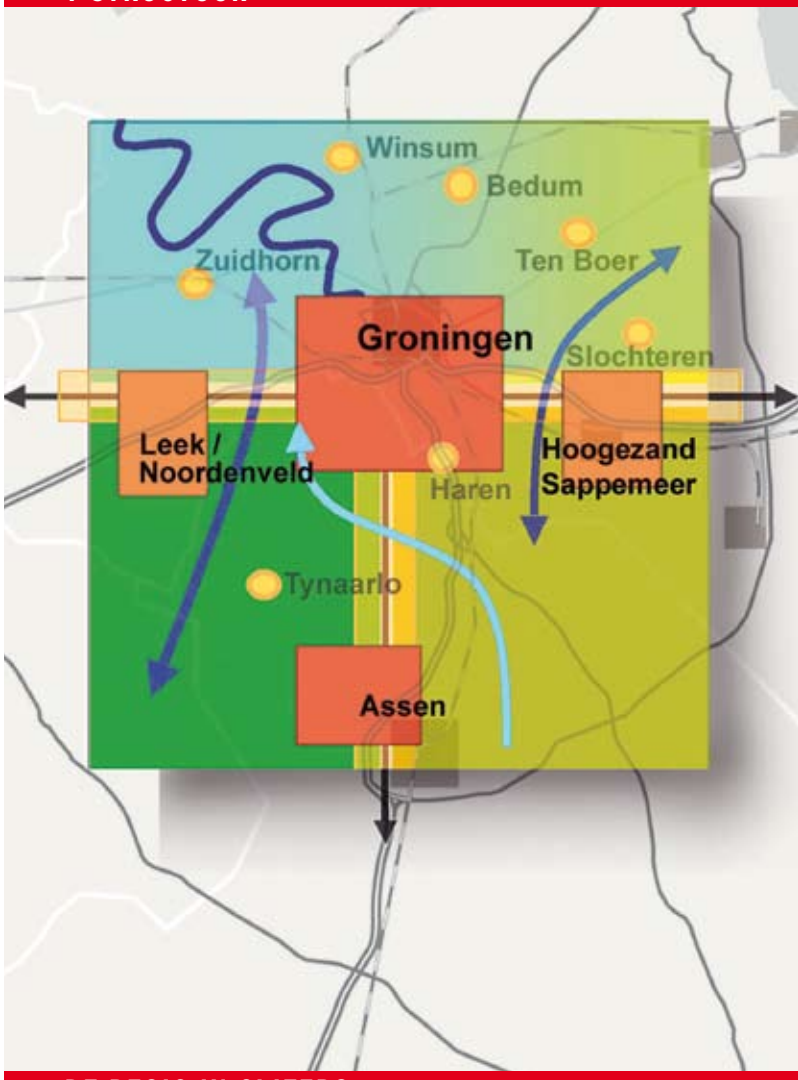

DE REGIO IN CIJFERS

Oppervlakte	1.100 km2
Inwoners	452.500 (2009)
Huishoudens	218.500 (2008)
Beroepsbevolking	200.000 (2008)
Banen	228.000 (2008)

(Bron: CBS, mei 2009)

BEDRIJVENTERREINEN

Het programma Bedrijventerreinen heeft als kerntaak de economische positie van de Regio Groningen-Assen te versterken. Hiervoor wordt ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening en het verbeteren van de kwaliteit van bedrijventerreinen.

TERUGBLIK

• In oktober 2008 hebben de portefeuillehouders Bedrijventerreinen regionale afspraken gemaakt over de kwaliteiten en prijzen op bovenregionale bedrijventerreinen. De afspraken zijn gebaseerd op adviezen van adviesbureau STEC. De Regio heeft samen met STEC onderzoek gedaan naar de huidige prijzen en kwaliteiten van de regionale bedrijventerreinen. De meeropbrengsten worden geïnvesteerd in een actieprogramma kwaliteitsverbetering bedrijventerreinen. Het ministerie van VROM heeft hiervoor uit het programma Mooi Nederland een subsidie toegekend.

• Onderzoeksbureau Sira heeft in november 2008 advies uitgebracht over maatregelen om de administratieve lasten voor bedrijven en burgers te verlagen. Aan dit project nemen de zeven gemeenten deel met bovenregionale bedrijventerreinen op hun grondgebied (Assen, Groningen, Haren, Leek, Noordenveld, Slochteren en Tynaarlo). De individuele gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de interne besluitvorming. Als alle dereguleringsadviezen worden overgenomen, dalen de administratieve lasten voor het bedrijfsleven met € 200.000 per jaar (circa 60 procent) en voor burgers met € 15.750 per jaar (circa 40 procent).

• In 2008 is een economisch profiel opgesteld voor de Regio Groningen-Assen. Belangrijkste speerpunten zijn life science en healty aging, sensortechnologie, energie, agribusiness en recreatie en toerisme. In het kader van de evaluatie wordt in 2009 het profiel verder uitgewerkt in een regionaal actieprogramma.

Vooruitblik

• In 2009 leggen de portefeuillehouders de afspraken over de kwaliteiten en prijzen op bovenregionale bedrijventerreinen voor aan de colleges en raden. De uitkomsten hiervan worden aan de stuurgroep voorgelegd. Aan de afspraken wordt in 2009 een vervolg gegeven met het actieprogramma kwaliteitsverbetering bedrijventerreinen. Dit programma bestaat uit het ontwikkelen van een regionaal herstructureringsprogramma en een regionaal levenscyclusprogramma. Belangrijk onderwerp hierbij is het koppelen van nieuwe en oude terreinen, waardoor regionale verevening plaatsvindt. Daarnaast worden nieuwe instrumenten ontwikkeld voor permanente vernieuwing van bedrijventerreinen. De uitgezette koers sluit aan bij de adviezen van de commissie-Noordanus.

• Als een van de uitkomsten van de evaluatie worden in 2009 een gezamenlijke economische agenda en actieprogramma opgesteld. Bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen werken hierbij nauw samen. Ook wordt nut en noodzaak onderzocht van een regionaal innovatiefonds.

• Het economisch profiel van de Regio wordt in 2009, in het kader van de evaluatie, aangescherpt. Dit gebeurt samen met het bedrijfsleven en kennisinstellingen.

Foto: Susan Schuls

BEREIKBAARHEID / KOLIBRI

Het programma Bereikbaarheid bevat maatregelen voor het verbeteren van de bereikbaarheid van de Regio, met oog voor de omgevingskwaliteiten. Het totale programma is begin 2008 vastgelegd in het MIP 2008-2015.

TERUGBLIK

• De uitvoering van het programma is goed op gang gekomen. In 2008 is de claim voor de uitvoeringsprojecten verzesvoudigd: van circa € 2,8 miljoen naar circa € 19,0 miljoen. Er is een projectaanjager aangesteld om de programmasturing te verbeteren.
• Als compensatie voor het afblazen van de Zuiderzeelijn hebben de drie noordelijke provincies met het Rijk afspraken gemaakt over een Regiospecifiek Pakket (RSP).
• In het najaarsoverleg heeft het Rijk € 5,35 miljoen toegezegd voor het regionale openbaar vervoer. Op basis van eerdere afspraken heeft het Rijk in 2008 € 12 miljoen bijgedragen aan het Regiofonds. Deze middelen zijn gelabeld aan de projecten transferium Hoogkerk, busstation Assen en doortrekken HOV-as Peizerweg.
• In 2008 is nog geen besluit genomen over de planstudie zuidelijke ringweg Groningen. De verkenningsfase is verlengd, in afwachting van een nader onderzoek naar ondertunneling.
• Projectbureau RegioTram heeft samen met betrokkenen het RegioRail-concept verder uitgewerkt in een 'Raamwerk RegioRail'. In mei en juni 2008 is een participatieronde gehouden. Dit heeft geleid tot een voorstel, dat in het najaar ambtelijk en bestuurlijk is besproken. Inhoudelijk is er draagvlak voor het concept RegioRail. Aan de financiering en exploitatie wordt nog gewerkt.
• Het OV-bureau Groningen-Drenthe heeft een meerjaren exploitatieprogramma (MEP) opgesteld. Het MEP laat de komende jaren tekorten zien in de exploitatie.
• Het mobiliteitsmanagement is in 2008 opgestart. In 2009 wordt dit verder uitgewerkt.

Vooruitblik

• In 2009 wordt het MIP geactualiseerd. Aanleiding hiervoor zijn onder andere de uitkomsten van de evaluatie en het Raamwerk Regiorail. Zowel de planning als de bijdragen aan (nieuwe) projecten wordt aangepast. Het aangepaste MIP 2009-2020 gaat in het voorjaar van 2009 ter besluitvorming naar de stuurgroep en daarna naar de raden en Staten.
• In juni 2009 moet het Noorden aan de minister van Verkeer en Waterstaat laten weten wat de voorkeursvariant is voor de zuidelijke ringweg van Groningen. Naar verwachting neemt de minister snel daarna een positief besluit over de planstudie.
• GS van de provincie Groningen en het college van B&W van Groningen hebben in februari 2009 een positief besluit genomen over het Raamwerk RegioRail. De besluitvorming is voorzien voor begin 2010. De financiering vanuit het Regiofonds maakt deel uit van de afspraken die in de evaluatie worden gemaakt over het MIP 2010-2020.
• In 2009 verschijnt het actieprogramma mobiliteitsmanagement voor de Regio Groningen-Assen. Dit programma bevat maatregelen om het regionale verkeer- en vervoersnetwerk beter te benutten.
• Voor het regionale bussysteem is extra geld beschikbaar gekomen uit het RSP. Een programma hiervoor is in voorbereiding en wordt ter besluitvorming voorgelegd in het najaar van 2009.

in uitvoering
Transferium Assen-West (afgerond)
Transferium Assen-Noord (afgerond)
Fietsrouteplus Assen-Vries (afgerond)
Facelift Noordelijke stations
Transferium Hoogkerk
HOV-as West (Koeriersterweg)
Bus op vluchtstrook A7 Munnikesloot-Hoogkerk
Fietsbrug Aduarderdiep
Kwaliteitsverbetering P+R Europapark (afgerond)
OV-haltes Zuiderdiep (afgerond)
Verlengde MIT-Verkenning zuidelijke ringweg 2e fase
Visieontwikkeling oostelijke ringweg Groningen
ongelijkvloers maken
Transferium Haren (afgerond)
Busbaan Peize-Groningen (dynamische oplossing)
Opwaarderen Qliner-haltes, strekken lijnen, transferpunt
Oostindie en centrumhalte en DRIS-haltes Leek
Opwaarderen Qliner-haltes, strekken lijnen, transferpunt en
DRIS-haltes Roden
Fietsrouteplus Eelde/Paterswolde-Groningen
Transferpunt Zuidlaren (afgerond)
Fietsrouteplus Assen-Vries (afgerond)

in voorbereiding
Busstation Assen
Fietsrouteplus Bedum-Groningen
Station Europapark
Spoorverbinding Groningen-Veendam
Raamwerk RegioRail, inclusief Regiotram
HOV-as West, doortrekking tot Hoofdstation
Spoorverbinding Groningen-Leeuwarden
Bereikbaarheid Transferium Haren (west A28)
Bus op vluchtstrook A28 De Punt-Haren
Bus op vluchtstrook A7 Leek-Munnikesloot
Fietspaden Den Horn (Zuiderweg, de Poffert)
Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen

Foto: Judith van der Meulen

REGIOPARK

Regiopark is het regionale programma dat gericht is op het behouden en versterken van de kwaliteiten van het landelijk gebied en op een betere wisselwerking tussen stedelijk en landelijk gebied.

TERUGBLIK

• In 2008 lag het accent bij Regiopark op de uitvoering van projecten, dankzij het aanjagen vanuit het projectbureau. Aan het uitvoeringsprogramma 2009 zijn nieuwe projecten toegevoegd. Voor een belangrijk deel betreft het integrale projecten die leiden tot een verbeterde ruimtelijke kwaliteit. In totaal is in 2008 voor circa € 6 miljoen aan verplichtingen aangegaan. Dit is de helft van het budget dat vanuit het Regiofonds voor Regiopark beschikbaar is.

• In de investeringsgebieden is voortvarend gewerkt. Voor de Westelijke stadsrandzone van Assen is een visie vastgesteld, die is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. De groene ambitie van Assen is uitgebreid. Naast de aanleg van 200 hectare nieuwe natuur is gekozen voor het versterken van 800 hectare bestaand groen. Voor de Groningse investeringsgebieden – de Noordoostelijke stadsrand en Reitdiep – is een overkoepelend plan van aanpak opgesteld. Verschillende deelprojecten zijn al van start gegaan.

• In 2008 zijn de resultaten van de pilots beheer en onderhoud van het landschap in Haren en Tynaarlo gepresenteerd. Onderzocht is hoeveel landschapselementen er binnen deze gemeenten zijn, welk onderhoud gewenst is en wat dat kost. Het onderhoudsprobleem blijkt omvangrijk te zijn, door een gebrek aan structurele aandacht en financiering. Ook zijn de resultaten gepresenteerd van een verkenning naar financiering via een 'streekrekening'. De resultaten hiervan worden gebruikt voor een aanpak voor onderhoud en beheer van het landschap.

• Rond de start van een aantal projecten is de nodige publiciteit voor Regiopark gegenereerd.

• In oktober is een special van de nieuwsbrief verschenen over Regiopark, die breed is verspreid.

• De jaarlijkse stuurgroepexcursie is dit jaar vanuit Regiopark georganiseerd. Bestemming was het regionalpark Rhein Main bij Frankfurt.

Vooruitblik

• In de evaluatie van de regionale samenwerking wordt de scheiding tussen stad en land als een onderscheidende kwaliteit benoemd. In 2009 zal samen met stakeholders gekeken worden of en hoe de uitvoering van het programma Regiopark versterkt kan worden. Samen met de stakeholders wordt een routeconcept uitgewerkt, met daaraan gekoppeld attractiepunten en een culturele agenda.

• In 2009 blijft het projectbureau actief in het aanjagen van projecten. De nadruk ligt hierbij op het obstakelvrij maken van integrale projecten.

PROGRAMMA REGIOPARK

in uitvoering

Fietsbrug Aduaderdiep
Bezoekerscentrum Reitdiep
Arboretum 2de fase Assen
Toegangspoort Noord
Fietspaden Veenhuizen en Fochteloërveen
Fietspad Niehove-Aalsum
Fietspad Ter Laan-Fraamklap
Fietspad Oostindie
Aanpak investeringsgebied stadsrand Assen Buurderij Oost- en Onnerpolder
Ecozones Ter Borch
Herstel Huis te Glimmen
Fietspad Wolfsbarge
Ecologische verbindingszone Fochteloërveen en bovenloop Slokkert
Revitalisering knapzakroutes
Cultuur-historische kwaliteiten Fraeylemaborg
1e fase fietspad Eemskanaal-Noordzijde
Receatieve voorzieningen en infra VIEP
Versterken landschapselementen Haren
Inrichtingsplan Reitdiep

in voorbereiding

Laan en fietspad oude Schoolpad Zeijen
Aanleg beekdal Messchen, fase 1
Aanleg lanen en fietspad richting Peest
Fietspad Meenteweg
Pakket Zuidzijde Zuidlaardermeer
Toegangspoort West (Dijkveld)
Realisatie struunroutes
Aanpak investeringsgebied Koningsas
Ontwikkelingvisie Zone Zuidhorn-Groningen

ASSEN

ONTWERPOPGAVE

Assen heeft de opgave in de periode 2007-2019 in totaal 6.800 woningen te bouwen.

TERUGBLIK

• Met het Structuurplan Stadsrandzone is de ruimtebehoefte voor wonen, werken, recreatie en groen bepaald. In 2007 en 2008 is een plan-MER opgesteld. De uitkomst hiervan is in het structuurplan verwerkt. Dit heeft geleid tot drie prioritaire locaties voor het wonen: Kloosterveen III zuid (330 woningen), Kloosterveen III west (800 woningen) en Messchenveld II (1.100 woningen). In het bestaande stedelijk gebied is de opgave verhoogd naar gemiddeld 150 woningen per jaar tot 2020, in totaal 1.950 woningen. De restcapaciteit in de bestaande plannen bedraagt 2.700 woningen. Het structuurplan is opgesteld in nauwe samenwerking met de provincie Drenthe. In een interactief proces zijn de burgers en maatschappelijke organisaties bij de totstandkoming van het structuurplan betrokken. Het structuurplan is na de formele inspraakprocedure vastgesteld, samen met de plan-MER en de groenvisie stadsrandzone.

VOORUITBLIK

• Voor de ontwikkeling van Assen-Zuid, Stationsgebied en Stadsbedrijvenpark wordt een gebiedsvisie opgesteld: de Masterstudie Florijnas. Belangrijk onderdeel hierin is de verknoping van de A28 en de N33. De Masterstudie Florijnas vormt met het Structuurplan Stadsrandzone belangrijke input voor de Structuurvisie Assen die dit jaar wordt opgesteld.

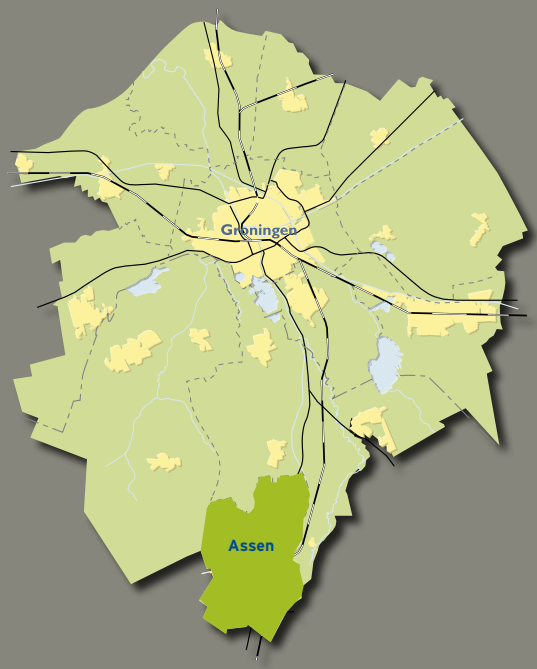

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	66.215
Huishoudens:	28.330
Beroepsbevolking:	29.100
Banen:	36.980

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Arboretum 2de fase Assen
Aanpak investeringsgebied stadsrand Assen (afronding)
Transferium Assen-West (afgerond)
Transferium Assen-Noord (afgerond)
Fietsrouteplus Assen-Vries (afgerond)

in voorbereiding
Busstation Assen
Aanleg beekdal Messchen, fase 1
Laan en fietspad oude Schoolpad Zeijen
Aanleg lanen en fietspad richting Peest
Toegangspoort West (Dijkveld)

Foto: Susan Schuls

ONTWERPOPGAVE

Voor de invulling van de schakelfunctie van Bedum zijn drie projecten benoemd:

- bouw van 780 woningen, deels op herstructurering-, transformatie- en invullocaties;
- uitvoering centrumplan en uitbreiding en revitalisering bedrijventerrein;
- versterken groen en recreatie in de zone tussen de stad en Zuidwolde.

TERUGBLIK

- De eerste fase van de uitbreidingswijk Ter Laan 4 is bouwrijp gemaakt, waarna in 2008 de bouw van de eerste huurwoningen is gestart. Ook zijn hier de eerste kavels uitgegeven. Verder is nieuwbouw gepland op diverse herontwikkelings-, transformatie- en invullocaties.
- Het centrumplan Bedum is in 2008 verder uitgewerkt. Hiervoor bestaat grote belangstelling van beleggers en winkeliers. In 2008 is het eerste onroerend goed door de gemeente aangekocht. Ook is een stedenbouwkundige visie opgesteld om aan het centrumplan het nieuwbouwplan van Bederawalda te koppelen (complex van 80 seniorenwoningen). Duidelijk is dat het centrumplan niet zonder externe bijdragen en subsidies realiseerbaar is.
- In 2008 is fase 2 van de uitbreiding van het Bedrijvenpark Boterdiep bouwrijp gemaakt. De uitgifte is gestart: medio december 2008 was circa 50 procent uitgegeven en onderzochten enkele grote bedrijven de mogelijkheden van verplaatsing. Wellicht komt een derde fase in beeld.
- In 2007 en 2008 heeft de provincie Groningen een plan van aanpak opgesteld voor de Stadsrand Groninger Ommelanden, waartoe ook de overgangszone Groningen-Bedum ('Woldstreek') behoort. Voor de gebiedsontwikkeling bij Zuidwolde is in 2008 een schetsboek ontwikkeld, als opmaat voor het opstellen van een plan. Vanuit het programma Regiopark is hiervoor procesgeld beschikbaar, evenals uren van DLG.

VOORUITBLIK

- Begin 2009 start het bouwrijp maken van fase 2 van uitbreidingsplan Ter Laan 4. Intussen loopt de uitgifte van kavels en de verkoop door. De herstructureringsplannen die in voorbereiding zijn, worden in nauw overleg met woningstichting Wierden en Borgen uitgewerkt. Er komt een onderzoek naar nieuwe uitbreidingslocaties.
- In 2009 start ook de planstudie voor de nieuwe oost-westverbinding ten noorden van Bedum. Deze is nodig om de problemen met het vrachtverkeer door Bedum en Onderdendam naar de Frico-kaasfabriek op te lossen. Deze fabriek wordt na uitbreiding de grootste kaasfabriek van Europa.
- Het centrumplan wordt verder uitgewerkt. De exploitatieopzetten en samenwerkingscontracten worden afgerond, het planologische traject gaat van start en er komen informatie- en inspraakbijeenkomsten.
- In een plan van aanpak, met financiële paragraaf, worden de plannen voor natuurontwikkeling in combinatie met de aanleg van een golfterrein, de aanleg van voet- en fietspaden en het verbeteren van de agrarische functie uitgewerkt. Het plan van aanpak wordt ingebed in het uitvoeringsprogramma Regiopark.

BEDUM

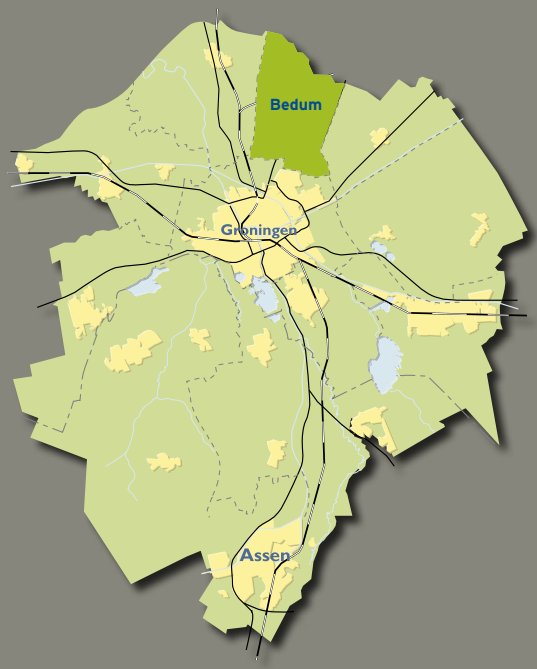

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	10.465
Huishoudens:	4.195
Beroepsbevolking:	4.800
Banen:	3.140

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Facelift Noordelijke stations
Fietspad Ter Laan-Fraamklap (afronding)
Herinrichting Boterdiep in Zuidwolde (afgerond)
Herinrichting omgeving gemeentehuis Bedum (afgerond)

in voorbereiding
Fietsrouteplus Bedum-Groningen
Aanpak investeringsgebied Noordoostelijke stadsrand Groningen
Gebiedsplan Woldstreek

Foto: Susan Schuls

GRONINGEN

ONTWERPOPGAVE

In januari 2008 is de taakstelling van de gemeente Groningen met terugwerkende kracht vanaf 2007 verlaagd van 1.350 naar 1.150 woningen per jaar. De opgave voor Groningen is nu het toevoegen van netto 15.000 woningen in de periode 2007-2019.

TERUGBLIK

• In 2008 zijn in Groningen 1.332 woningen opgeleverd, het hoogste aantal sinds 1997. De hoge productie van dit moment is vooral te danken aan het Nieuw Lokaal Akkoord, dat de gemeente in 2007 heeft afgesloten met de woningcorporaties. De Groninger corporaties zijn in de BLS-periode verantwoordelijk voor 70 procent van de woningbouwproductie in Groningen.

• In de nieuwe structuurvisie Stad op Scherp sluit de stad nauw aan op de filosofie van de Regiovisie. Centrale thema's zijn werk, wonen, bereikbaarheid en duurzaamheid. In de structuurvisie worden zes 'dynamo's' onderscheiden: de topvoorzieningen en toplocaties. Samen met de bedrijventerreinen Westpoort en Zuidoost dragen zij de stedelijke en regionale economie.

• Het Europapark krijgt meer gezicht door de bouw van nieuwe kantoren aan de Europaweg. Ook op Westpoort is het eerste bedrijf al begonnen met bouwen.

• De Eemskanaalzone is de komende jaren de belangrijkste intensiveringzone van de stad. In 2007/2008 is de eerste fase van de bouw van de Kop van Oost gestart. De problemen bij de grondverwerving voor de Berlagebrug zijn opgelost. De ontwerpopgave voor de Sontbrug en het tracé tussen de Europaweg en de oostelijke is gestart.

VOORUITBLIK

• Naar verwachting wordt de nieuwe woningbouwtaakstelling gehaald. Ondanks de kredietcrisis lijkt pas na 2010 de productie terug te lopen. Eind 2010 worden de eerste woningen voor Meerstad opgeleverd (zie verder bij Slochteren). Het bestemmingsplan voor De Held-3 wordt binnenkort van kracht.

• Voor de Centrale Zone verwacht de gemeente een FES-bijdrage, vooral voor de infrastructuur en de openbare ruimte rond de Sontweg/Sontbrug en voor UMCG-Noord. Met de verstedelijkingsafspraken beoogt de gemeente ook extra middelen te verwerven voor de ontwikkeling van het Stationsgebied.

• In de Eemskanaalzone wordt in 2009 de eerste fase van de Kop van Oost opgeleverd. Ook gaat de bouw van de tweede fase van start. De uitkomsten van het traject Intense Laagbouw voor Eemskanaal-Noordzijde fase I worden uitgewerkt en getoetst op planinhoudelijke en financiële haalbaarheid. Er worden varianten ontwikkeld voor de Sontbrug en aansluitend het tracé richting oostelijke ringweg. Verder gaat in 2009 de bouw van de Berlagebrug van start en komt er een planvoorstel voor de woonschepenhaven.

Voor Meerstad: zie Slochteren.

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	184.675
Huishoudens:	106.514
Beroepsbevolking:	89.000
Banen:	130.350

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Transferium Hoogkerk
HOV-as West (Koeriersterweg)
Bus op vluchtstrook A7 Munnikesloot-Hoogkerk
Busbaan Peize-Groningen (dynamische oplossing)
Fietsbrug Aduarderdiep
Bezoekerscentrum Reitdiep
Kwaliteitsverbetering P+R Europapark (afgerond)
OV-haltes Zuiderdiep (afgerond)
Verlengde MIT-Verkenning zuidelijke ringweg 2e fase
Visieontwikkeling oostelijke ringweg Groningen ongelijkvloers maken

in voorbereiding
Station Europapark
Spoorverbinding Groningen-Veendam
Raamwerk RegioRail, inclusief Regiotram
HOV-as West, doortrekking tot Hoofdstation
Spoorverbinding Groningen-Leeuwarden
Uitvoering 1e fase inrichting Leegkerk-Dorkwerd

HAREN

ONTWERPOPGAVE

De opgave voor Haren is het toevoegen van netto 1.040 woningen in de periode 2007-2019. In samenhang met de mogelijke inbreidingslocaties in Haren is er voldoende ruimte om te voldoen aan de woningbouwopgave tot 2020. Daarnaast heeft Haren een opgave om de landschappelijke kwaliteiten te behouden.

TERUGBLIK

• Voor het uitwerken van de ontwerpopgave Haren heeft de gemeente een Landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. In het LOP wordt vanuit landschappelijke kwaliteiten gekozen voor woningbouw in Dilgt, Hemmen en Essen (Haren-Noord). Samen met de veertig mogelijke inbreidingslocaties in Haren is hier voldoende potentie om te voldoen aan de woningbouwopgave. Voor de uitvoering van het woningbouwprogramma in Haren-Noord heeft de gemeente eind 2006 met marktpartijen een overeenkomst gesloten. De Gemeenschappelijke Exploitatie DHE is vanaf begin 2007 operationeel. In 2008 is gestart met de nadere stedenbouwkundige invulling van het eerste deelgebied.

• Voor de landschappelijke ontwerpopgave is het Landschapuitvoeringsplan (LUP) vastgesteld. Dit is een concreet plan met maatregelen gericht op het behouden en verbeteren van het Harense landschap. In de loop van 2007 is de uitvoering van projecten begonnen. In 2008 zijn de eerste projecten voor cofinanciering voorgelegd, in het kader van het project Regiopark en het Provinciaal Meerjarenprogramma Investeringen Landelijk Gebied (PMJP/ILG).

• Met het bedrijventerrein Nesciopark voldoet de gemeente Haren aan de opgave voor bedrijvigheid tot 2010. In januari 2007 heeft Gedeputeerde Staten het bestemmingsplan voor het Bedrijventerrein Nesciolaan goedgekeurd.

• In 2007 en 2008 is het transferium bij de A28 aangelegd. Inmiddels is het transferium gereed en volop in gebruik.

VOORUITBLIK

• Het bestemmingsplan Haren Noord DHE deelgebied 3 wordt vastgesteld in de eerste helft van 2009. Naar verwachting kan in de tweede helft van 2009 de eerste paal worden geslagen.

• Het aantal 'harde' plannen op de inbreidingslocaties is de afgelopen jaren behoorlijk toegenomen, maar de productie komt moeizaam op gang. Haren heeft veel last van het boeggolfeffect, vooral door planologisch en procedureel lastige omstandigheden.

• Voor het bedrijventerrein Nesciopark werkt de gemeente aan een stedenbouwkundig Masterplan. Naar verwachting kan in 2010 met de aanleg van het bedrijvenpark worden gestart.

Voor Gorecht Plus: zie Hoogezand-Sappemeer.

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	18.631
Huishoudens:	8.260
Beroepsbevolking:	8.600
Banen:	6.110

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Buurderij Oost- en Onnerpolder
Herstel Huis te Glimmen
Versterken landschapselementen Haren
Transferium Haren (afgerond)
Aanleg fietspad Noorlansdrift (afgerond)
Baggerwerkzaamheden aanvoerroute Paterswoldsemeer (afgerond)

in voorbereiding
Bereikbaarheid Transferium Haren (west A28)
Bus op vluchtstrook A28 De Punt-Haren

Foto: Susan Schuls

HOOGEZAND-SAPPEMEER

ONTWERPOPGAVE

De oorspronkelijke woningbouwopgave telt 5.100 nieuwe woningen (dorpse en landelijke woonmilieus) en 2.500 te vervangen woningen. In de regio is tot 2019 een bouwopgave van 275 woningen per jaar afgesproken. Een groot deel van de opgave (maximaal 3.000 woningen) zal gebouwd worden aan de zuidzijde van Hoogezand-Sappemeer (De Groene Compagnie). De rest wordt gerealiseerd in bestaande en toekomstige inbreidingsplannen.

TERUGBLIK

• Hoogezand-Sappemeer heeft samen met DLG en de provincie een Voorontwerp Ontwikkelingsstrategie gemaakt voor De Groene Compagnie, de gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde van Hoogezand-Sappemeer. Dit gebied, nu nog voornamelijk gebruikt als (veenkoloniaal) landbouwgebied, wordt getransformeerd tot een aantrekkelijk woon- en recreatielandschap. De ontwikkelingsstrategie is gericht op het maken van een nieuw (veenkoloniaal) landschap. Waar en hoe de woningen uiteindelijk in dit landschap zullen verschijnen, is op voorhand niet vastgelegd. De ontwikkeling zal vorm krijgen aan de hand van uitgangspunten en spelregels. Het gebied zal in fases worden gerealiseerd. Deze flexibiliteit was vanaf het begin een harde voorwaarde.

• De Regio Groningen-Assen heeft een subsidie van € 6 miljoen toegekend aan het project Voorinvesteren in het landschap. De voorinvesteringen zijn van wezenlijk belang om een marktpositie in de regio te verkrijgen en de schragende rol van de gemeente in te kunnen vullen.

• Om de gevolgen van de totale woningbouwopgave in de gemeente in goede banen te leiden, is ook een (voorontwerp) structuurvisie voor de hele gemeente gemaakt. Dit structuurplan gaat vergezeld van een plan-MER en passende beoordeling.

• Bij de actualisatie in 2004 kreeg Hoogezand-Sappemeer samen met Groningen, Slochteren en Haren de opgave een visie te ontwikkelen voor Gorecht Plus. Dit is het gebied tussen de steeds verder verstedelijkende gebieden van Groningen, Meerstad, Hoogezand-Sappemeer en Haren. Bedoeling was een visie voor het gebied op te stellen op basis van de huidige kwaliteiten. Gorecht Plus zou als groen-blauwe contramal een stevigere functie kunnen krijgen in het stedelijke netwerk Groningen-Assen. Na een enthousiaste start hebben de gemeenten geen prioriteit aan de visieontwikkeling gegeven. De overige ontwerpopgaven hebben alle tijd en aandacht opgeslokt.

VOORUITBLIK

• In het voorjaar van 2009 zijn de voorontwerpen van de nieuwe structuurvisie en de ontwikkelingsstrategie voor De Groene Compagnie informeel aangeboden aan de bevolking en andere belangstellenden en belanghebbenden. De ontwikkelingsstrategie en de structuurvisie worden naar verwachting begin 2010 definitief vastgesteld.

• In voorbereiding is de opzet van een uitvoeringsorganisatie voor De Groene Compagnie. Deze wordt uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Hoogezand-Sappemeer en DLG. De provincie heeft hierbij een ondersteunende rol. In maart 2009 hebben de drie partijen een intentieovereenkomst getekend.

• Het komende jaar komt de visieontwikkeling Gorecht Plus niet in uitvoering. Vraag is of deze ontwerpopgave overeind moet blijven voor een later tijdstip.

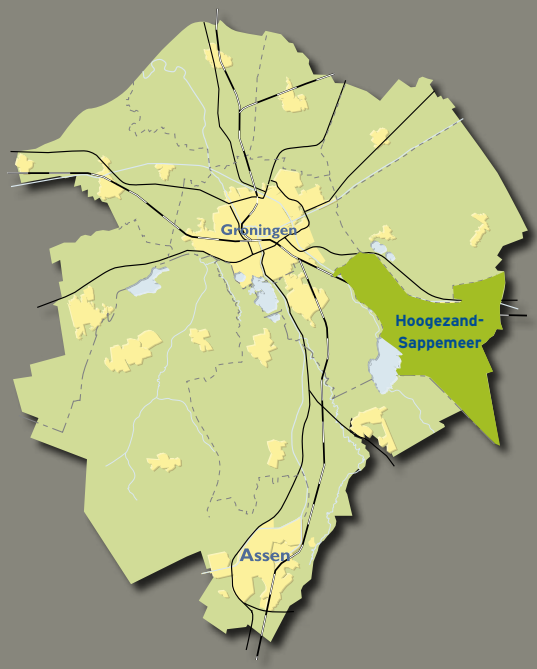

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	34.542
Huishoudens:	15.043
Beroepsbevolking:	14.700
Banen:	13.750

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Fietspad Wolfsbarge
MER-studie ontwerpopgave Hoogezand-Sappemeer
Facelift Noordelijke stations

in voorbereiding
Spoorverbinding Groningen-Veendam
Voorinvesteren in landschap voor toekomstige woningbouw

Uit voorontwerp
ontwikkelingsstrategie De Groene Compagnie

LEEK

ONTWERPOPGAVE

Naast Hoogezand-Sappemeer hebben ook Leek en Roden een schragende functie in het stedelijk netwerk Groningen Assen. Voor de kernen Leek en Roden is een gezamenlijke woningbouwopgave geformuleerd: het toevoegen van netto 5.850 woningen in de periode 2007-2030. Daarbij zullen de mogelijkheden voor binnendorpse woningbouw worden onderzocht, zodat het aantal locaties in de uitleg zo beperkt mogelijk kan blijven. Verder wordt ruimte gezocht voor het toevoegen van 20 hectare bedrijventerrein in Leek.

TERUGBLIK

• De gemeenteraden van Leek en Noordenveld besloten in november 2004 een intergemeentelijk structuurplan Leek-Roden (IGS) op te stellen. Het plan moet een integrale ruimtelijke visie geven op de wijze waarop Leek en Roden in samenhang invulling kunnen geven aan de ontwerpopgave. In een interactief proces met de bevolking zijn vier verstedelijkingsmodellen opgesteld, waaruit uiteindelijk één voorkeursmodel is gekomen. Dit voorkeursmodel is opgenomen in een voorontwerp-IGS, dat in mei 2007 in de inspraak is gebracht. Op basis van de grote hoeveelheid inspraakreacties, de reacties van de medeoverheden, het advies van de commissie m.e.r. en de lagere woningbouwprognoses in het Regiovisiegebied (ABF onderzoek september 2007), zijn het proces en de uitgangspunten opnieuw tegen het licht gehouden. In maart 2008 hebben de raden van beide gemeenten besloten om de opgave aan te passen. De raden bevestigden de schragende functie van Leek-Roden en gaven de colleges de opdracht mee om bij het maken van het ontwerp-IGS alle mogelijkheden voor het vinden van draagvlak bij de bevolking te benutten. Hier is invulling aan gegeven door het organiseren van ontwerpateliers en het houden van sessies met (dorps)belangenverenigingen. Tegelijkertijd werd gewerkt aan een integrale gebiedsexploitatie, een nieuwe plan-MER en een samenwerkingsovereenkomst tussen de vijf betrokken partijen.

VOORUITBLIK

• Het ontwerp van de IGS Leek-Roden en de bijbehorende plan-MER liggen van 23 april tot en met 3 juni 2009 ter inzage. Volgens de huidige planning stellen de beide gemeenteraden de IGS in oktober 2009 vast. Aansluitend gaat de realisatie van start.

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	19.447
Huishoudens:	7.833
Beroepsbevolking:	7.300
Banen:	8.780

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering

Busbaan Peize-Groningen (dynamische oplossing)
Opwaarderen Qliner haltes, strekken lijnen, transferpunt Oostindie en centrumhalte en DRIS-haltes Leek
Fietspad Oostindie
MER-studie ontwerpopgave IGS Leek-Roden

in voorbereiding

Bus op vluchtstrook A7 Leek-Munnikesloot

NOORDENVELD

ONTWERPOPGAVE

De gemeente Noordenveld moet bovenop de beschikbare plancapaciteit 600 woningen bouwen in Peize en Norg, waarvan 100 in de herstructurering. De woningbouwaantallen voor de gemeente Noordenveld zijn eind 2007/begin 2008 herzien. Daarbij is de ontwerpopgave Peize en Norg ongewijzigd gebleven.

TERUGBLIK

• De gemeente Noordenveld heeft de keuze gemaakt de ontwerpopgave Peize en Norg te implementeren in het proces van de Structuurvisie Noordenveld. Deze structuurvisie gaat de gemeente Noordenveld omvatten exclusief het gebied van de ontwerpopgave voor Leek/Roden.

VOORUITBLIK

• De start van de Structuurvisie Noordenveld moet nog worden bepaald. De aanpak van deze structuurvisie past niet meer in de opzet zoals die in 2007 is voorzien. Bijsturing is echter niet noodzakelijk, omdat het visie- en ontwerpgedeelte kunnen worden samengevoegd. Het ontwerpgedeelte is ingepland voor na 2010. Dit is ongewijzigd gebleven.

Voor ontwerpopgave Leek-Roden: zie Leek.

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	31.038
Huishoudens:	13.276
Beroepsbevolking:	12.700
Banen:	9.120

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering

Opwaarderen Qliner haltes, strekken lijnen, transferpunt en DRIS-haltes Roden
Fietspaden Veenhuizen en Fochteloërveen
Ecologische verbinding Fochteloërveen en bovenloop Slokkert
MER-studie ontwerpopgave IGS Leek-Roden
Recreatieve voorzieningen Veenhuizen

SLOCHTEREN

ONTWERPOPGAVE

De belangrijkste opgave voor de gemeente Slochteren binnen de Regiovisie is Meerstad. Samen met de stad Groningen ligt er een ontwerpopgave voor het creëren van een gebied met een meer van 600 hectare, nieuwe natuur, recreatiegebieden én ruim 10.000 woningen. Buiten Meerstad heeft de gemeente Slochteren een opnamecapaciteit van 60 woningen per jaar. De opgave hierbij is het bouwen van 770 woningen tot 2019.

TERUGBLIK

• Begin 2009 is gestart met het graven van het meer voor Meerstad en het ophogen van de eerste woningbouwlocatie. De afgelopen jaren is het Masterplan Meerstad uitgewerkt tot een stedenbouwkundig plan voor het eerste deelgebied ´Meerstad Meeroevers´. Het bestemmingsplan Meerstad-Midden ligt ter toetsing voor bij de Raad van State.

• In 2008 heeft de gemeente de toekomstvisie afgerond. Hierin staan voor de langere termijn (tot 2019) de ambities en toekomstverwachtingen. Voor de drie grootste kernen (Slochteren-kern, Siddeburen en Harkstede) zijn of worden structuurvisies gemaakt waarin de ontwerpopgave wordt ingevuld, zowel qua woningaantallen als qua fasering. De visie Slochteren-kern is al gereed; het ontwikkelen van de structuurvisie voor Siddeburen is in volle gang.

• Slochteren was een van de twee gemeenten die in 2006 alle toegekende contigenten uit de provinciale nota Bouwen en Wonen (2002-2006) had uitgegeven. De goede samenwerking tussen de lokale woningcorporatie en de gemeente heeft hier zeker aan bijgedragen. Omdat andere gemeenten vertraging kenden, verlengde de provincie de termijn voor het realiseren van bouwplannen tot 2008. Voor Slochteren betekende dit dat er tot en met 2008 geen nieuwe bouwplannen meer goedgekeurd konden worden. Uitvoerig overleg met de provincie leverde uiteindelijk extra contingent op. Slochteren heeft toestemming gekregen te bouwen, vooruitlopend op de volgende contingentperiode.

• De gemeenten Groningen, Hoogezand-Sappemeer en Slochteren ontwikkelen samen Bedrijvenpark Rengers: een bovenregionaal bedrijventerrein op een zichtlocatie tussen de A7 en het Winschoterdiep. In 2006 zijn de laatste kavels op de eerste twee fasen uitgegeven. Bijzonder is de manier waarop sinds 2005 het parkmanagement vorm krijgt. De uitgifte loopt voorspoedig. In 2008 zijn voorbereidingen getroffen voor het bouwrijp maken van fase 4.

VOORUITBLIK

• In 2010 gaan de eerste woningen en kavels van Meerstad in de verkoop. Het is van belang dat de verkoop van de eerste 'woonvlek' succesvol verloopt. Dat heeft een aanzuigende werking op de doelgroepen en kan voor de langjarige ontwikkeling van Meerstad als vliegwiel fungeren.

• Voor 2009 staat het ontwikkelen van de structuurvisie voor de noordzijde van Harkstede gepland. De rest van het centrum is recent vernieuwd.

• Naar verwachting begint in 2009 de bestemmingsplanprocedure voor de eerste fase van de visie Slochteren-Kern. Het gaat om een uitleglocatie van ongeveer 50 woningen. Wanneer de verkoop van de woningen start, is afhankelijk van de ontwikkelingen in de markt.

• Fase 4 van Bedrijvenpark Rengers wordt in 2009 bouwrijp gemaakt. Hieruit zal naar verwachting jaarlijks circa 1,3 hectare bedrijventerrein worden uitgegeven.

Voor Gorecht Plus: zie Hoogezand-Sappemeer.

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	15.582
Huishoudens:	6.354
Beroepsbevolking:	6.300
Banen:	3.090

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Cultuur-historische kwaliteiten Fraeylemaborg

in voorbereiding
Fietspad Meenteweg

Foto: Koos Boertjens

TEN BOER

ONTWERPOPGAVE

Voor de schakelkernen binnen de Regio Groningen-Assen (Bedum, Ten Boer, Winsum en Zuidhorn) geldt een gezamenlijke woningbouwopgave van netto 3.720 woningen in de periode 2007-2019. De schakelgemeenten hebben deze opgave zelf onderling verdeeld. Voor Ten Boer is de opgave het bouwen van 500 woningen.

TERUGBLIK

- Ten Boer werkt haar woningbouwopgave uit op basis van de structuurvisie uit 2001. Hierin zijn mogelijke locaties geschetst.
- Fase 3 van het Centrumplan Ten Boer is bijna gereed. Tot nu toe zijn 52 appartementen gerealiseerd en voorzieningen, waaronder een bibliotheek. De vierde fase van het Centrumplan is in voorbereiding.
- Het bestemmingsplan Dijkshorn is volop in ontwikkeling. Er zijn in totaal 157 woningen gepland. Verder wordt het lokale bedrijventerrein uitgebreid met 3,2 hectare.
- Aan de Groene Zoom in Ten Boer kan in 2009 de bouw starten van een appartementencomplex.

VOORUITBLIK

- De structuurvisie uit 2001 wordt geactualiseerd, zodat deze aansluit op de nieuwe Wro, de geactualiseerde Regiovisie en de nieuwe woonvisie voor Ten Boer.
- In de eerste helft van 2009 wordt de planvorming voor de vierde fase in het Centrumplan afgerond. Daarna gaat de bouw van appartementen van start. Ook op andere plekken in de gemeente wordt in 2009 volop gebouwd.
- De gemeente participeert in diverse projecten uit de stadsrandaanpak Groninger Ommelanden. Bij de identiteitsvisie Damsterdiep staat de herontdekking en herwaardering van het Damsterdiep centraal. In het Fivelproject wordt de voormalige rivier de Fivel weer herkenbaar in het landschap teruggebracht. Er is een studie uitgevoerd naar een mogelijk slibdepot tussen Damsterdiep en Eemskanaal. Dit kan een nieuw landschap opleveren nadat op het slib groenvoorzieningen zijn aangebracht.
- Op de noordoever van het Eemskanaal wordt tussen Ruischerbrug en Garmerwolde een regionale fietsroute aangelegd. Hierbij wordt ook de kade van het kanaal verhoogd.

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	7.439
Huishoudens:	2.801
Beroepsbevolking:	niet bekend
Banen:	750

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
1e fase fietspad Eemskanaal-Noordzijde
MER-studie N360 Ten Boer-Groningen
Centrumplein Ten Boer

ONTWERPOPGAVE

De gemeente Tynaarlo moet 2.000 woningen bouwen en 400 slopen, met name in de schakelkernen Zuidlaren, Eelde/Paterswolde en Vries. Het plangebied Ter Borch voorziet in het ontwikkelen van 1.250 woningen in het hogere marktsegment. Langs de snelweg A7 wordt Kranenburg Zuid ontwikkeld: een bedrijven- en kantorenterrein dat aansluit op het tegenovergelegen bedrijventerrein Kranenburg Noord.

TERUGBLIK

• In oktober 2006 heeft de gemeenteraad van Tynaarlo het Structuurplan Tynaarlo vastgesteld. Hierin is de ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de gemeente vastgelegd. Voor de toekomstige woningbouw zijn uitbreidingslocaties als zoekgebied aangewezen. Daarnaast is in verschillende kernen vervangende nieuwbouw gepland. Voor de kernen Zuidlaren en Eelde kwam in 2008 de planvorming voor de gebieden Oude Tolweg-zuid (75 woningen) en Groote Veen (250 woningen) in een stroomversnelling.

• De woningbouw in Ter Borch is in 2005 gestart. Tot en met 31 december 2008 zijn hier in totaal circa 300 huizen gerealiseerd. Op twee plaatsen wordt via een 'ecozone' een verbinding gemaakt tussen enerzijds het EHS-gebied Eelder- en Peizerdiep en anderzijds de Piccardthofplas en het Paterswoldsemeer. Voor de aanleg van deze twee ecozones heeft de gemeente een subsidieaanvraag ingediend bij de Regio Groningen-Assen. Deze aanvraag is opgenomen in de geprioriteerde projecten van het uitvoeringsprogramma Regiopark.

VOORUITBLIK

• In Zuidlaren en Eelde/Paterswolde komt in 2009 bouwgrond beschikbaar.

• Het plangebied de Nieuwe Stukken in Vries voorziet in een woonwijk van 550 woningen. In 2009 wordt gewerkt aan het stedenbouwkundige programma van eisen. De inwoners van de gemeente Tynaarlo worden hierbij op verschillende momenten betrokken.

• De aanleg van de ecozones bij Ter Borch start in de zomer van 2009. In nauw overleg met de Vereniging Natuurmonumenten worden bestekken gemaakt voor de inrichting van de ecozones. Dit geldt ook voor het realiseren van de vaarverbinding vanuit de Waterwijk naar het Paterswoldsemeer, waaraan de zuidelijke ecozone grenst. De uitvoering hiervan start naar verwachting rond juli 2009. Het project wordt in 2010 opgeleverd.

• In 2009 volgt de besluitvorming over het Landschapsontwikkelingsplan.

TYNAARLO

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	32.202
Huishoudens:	13.277
Beroepsbevolking:	13.500
Banen:	9.620

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering

Fietsrouteplus Eelde/Paterswolde-Groningen
Ecozones Ter Borch
Receatieve voorzieningen en infra VIEP
Transferpunt Zuidlaren (afgerond)
Fietsrouteplus Assen-Vries (afgerond)
Fietsverbinding Okkeveen-Noordlanderbos (afgerond)

in voorbereiding

Bus vluchtstrook A28 De Punt-Haren
Aanpak investeringsgebied Koningsas
Pakket Zuidzijde Zuidlaardermeer

Foto: Susan Schuls

WINSUM

ONTWERPOPGAVE

Voor de schakelkernen binnen de Regio Groningen-Assen (Bedum, Ten Boer, Winsum en Zuidhorn) geldt een gezamenlijke woningbouwopgave van netto 3.720 woningen in de periode 2007-2019. De opgave voor Winsum is het toevoegen van 790 woningen en het slopen van 130 woningen.

TERUGBLIK

• Voor het uitbreidingsplan Winsum Oost is een globaal bestemmingsplan vastgesteld. De provincie Groningen heeft voor de helft van het beoogde gebied geen goedkeuring gegeven, waardoor de bouwcapaciteit is teruggebracht tot 260 woningen.
• In het centrum van Winsum wordt de Sennemalocatie ontwikkeld, die ruimte biedt aan 2.000 m2 winkeloppervlak en 35 appartementen. Het bestemmingsplan is inmiddels goedgekeurd door de provincie Groningen.
• De opgave voor de herstructurering van een deel van de wijk Obergum-Noord is vereenvoudigd. Het plan voorziet nu in de bouw van seniorenappartementen, eengezinswoningen en koopwoningen. Het voornemen om ook de winkelstructuur te versterken, is om financiële redenen losgelaten.
• De plannen voor de zuidelijke helft van het Reitdiep zijn in een stroomversnelling gekomen. Stichting Groninger Landschap zag kans versneld gronden aan te kopen. Door hier de grondwaterstand te verhogen, wordt de meandering van het Selwerderdiepje beter zichtbaar. Ook moet dit weidevogels verleiden hier te foerageren en te verblijven.
• Door het afronden van een MER is de nieuwe ontsluitingsweg voor Noordwest-Groningen (N361) een stap dichterbij gekomen. Provinciale Staten hebben in februari 2009 een besluit genomen over het voorkeurstracé. Aan de fietspaden langs de N361 is groot onderhoud gepleegd.

VOORUITBLIK

• Voor het plan Winsum Oost wordt een artikel 30 WRO-procedure opgestart om het globale bestemmingsplan te repareren. Daarna wordt het uitgewerkt in deelplannen. Ook wordt een risicoanalyse opgesteld.
• Tegen de plannen voor de Sennemalocatie zijn inmiddels juridische procedures aangespannen. Dit kan tot een verdere vertraging leiden.
• Voor Obergum-Noord legt de gemeente aan de woningcorporatie haar pakket met randvoorwaarden voor, waarna kan worden onderhandeld over de bouw. Nu uitbreiding van het winkelaanbod in Obergum-Noord is afgeketst, stelt de gemeente een nieuwe detailhandelsvisie op.
• Nieuwe visies moeten worden ontwikkeld voor het gebied rond de PWS-locatie en voor de inrichting van de Onderdendamsterweg (het verlengde van de N996).
• Voor het Reitdiep zijn een gebiedscommissie en een ambtelijke werkgroep begonnen met het opstellen en uitvoeren van een integraal inrichtingsplan.
• Wanneer het project Facelift Noordelijke stations tot uitvoering komt, wordt de fietsenstalling bij het station Winsum uitgebreid.

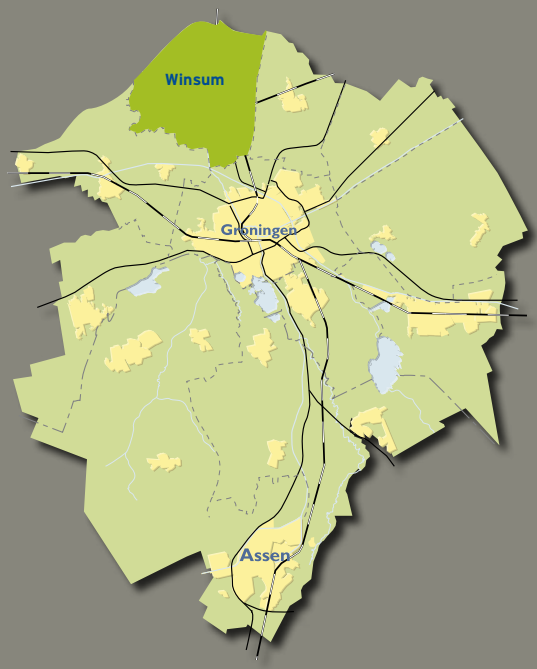

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	14.098
Huishoudens:	5.669
Beroepsbevolking:	6.900
Banen:	2.370

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Facelift Noordelijke stations
Inrichtingsplan Reitdiep
MER-studie N361 Winsum-Groningen
Dorpscentrum Boogplein in Winsum

Foto: Susan Schuls

ONTWERPOPGAVE

Voor de schakelkernen binnen de Regio Groningen-Assen (Bedum, Ten Boer, Winsum en Zuidhorn) geldt een gezamenlijke woningbouwopgave van netto 3.720 woningen in de periode 2007-2019. Voor Zuidhorn bestaat de opgave vooral uit het ontwikkelen van de nieuwe woonwijk Oostergast, waar in totaal ruim 1.100 woningen gebouwd gaan worden.

TERUGBLIK

• Fase 1 van de Oostergast is grotendeels gerealiseerd of in afspraken vastgelegd. Deze fase bestaat uit de bouw van het woon-zorgcentrum, 100 huurwoningen en 265 koopwoningen, het (tijdelijk) omleggen van de N355 en de aanleg van de spoorwegondergang. De PPS-voorovereenkomst tussen de ontwikkelaar en de gemeente is vertaald in een uitgewerkte samenwerkingsovereenkomst.

• Het Komplan voor Zuidhorn voorziet in nieuwbouw met winkels en appartementen op en rond de centrale winkelknopen Overtuinen en Dorpsvenne. Door gebrek aan medewerking van een marktpartij is er vertraging in de bouw van de twee supermarkten, het parkeerdek en de dagwinkels aan de Dorpsvenne. Daarom is besloten eerst de ontwikkeling van de Overtuinen op te pakken. In 2008 zijn de plannen voor de Overtuinen, de Oosterburcht en de Zonnehuislocatie verder uitgewerkt. Ook is de eerste fase van de herinrichting van de openbare ruimte afgerond.

VOORUITBLIK

• Fase 2 van de Oostergast is in ontwikkeling. Het voornemen is jaarlijks 75 woningen te bouwen, met een uitloop naar honderd. Gezien de vraag komen er in fase 2 meer grotere kavels en meer woningen voor starters. De tijdelijke wegomlegging van de N355 is een barrière voor de ontwikkeling van fase 2 en 3. Voor de realisatie van de vervolgfasen wordt 2010 een cruciaal jaar.

• In de loop van 2009 start de uitvoering van deelplan Overtuinen van het Komplan. In 2010 volgt het project de Oosterburcht. Het vrijkomende terrein van het Zonnehuis wordt vanaf 2011 aangepakt. Het project Dorpsvenne is nu voorzien in 2012. Naar verwachting wordt de herinrichting van de openbare ruimte grotendeels in 2009 afgerond. De inrichting van de drie nieuwe pleinen Overtuinen, Dorpsvenne en Holtplein volgt steeds na afronding van de bouwprojecten.

• Binnen het kader van het Regiopark stelt de gemeente een gebiedsvisie op voor het gebied tussen het Aduarderdiep en de wijk Oostergast. Een deelproject hierbinnen is 'Het Nieuwe Wonder van Aduard'. Dit moet de cultuur-historische waarden uit de tijd van het beroemde klooster van Aduard weer zichtbaar maken.

• Gestreefd wordt naar een hogere frequentie van de treinverbinding Groningen-Zuidhorn. Ook zou de sneltrein Groningen-Leeuwarden v.v. weer moeten stoppen op het station van Zuidhorn. Bij het transferium in Zuidhorn worden onder andere het aantal parkeerplaatsen uitgebreid en de bushalteperrons heringericht.

ZUIDHORN

SOCIAAL-ECONOMISCHE GEGEVENS

Bevolking:	18.489
Huishoudens:	7.163
Beroepsbevolking:	7.800
Banen:	4.050

(Gegevens: CBS, mei 2009)

PROJECTEN

in uitvoering
Facelift Noordelijke stations
Fietspad Niehove-Aalsum (afronding)
MER-studie N355 Zuidhorn-Groningen (afgerond)
Parkeervoorzieningen komplan in Zuidhorn
Verbinding woon-zorgcentrum Zuidhorn

in voorbereiding
Spoorverbinding Groningen-Leeuwarden
Fietspaden Den Horn (Zuiderweg, de Poffert)
Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen
Ontwikkelingvisie Zone Zuidhorn-Groningen

Foto: Susan Schuls

2008

De uitvoering van projecten uit de programma's Regiopark en Bereikbaarheid komt sinds dit jaar goed op gang. De claim voor de uitvoeringsprojecten is verzesvoudigd, van circa € 3 miljoen naar circa € 20 miljoen. Er is dus een grote slag gemaakt. In 2008 is de programmasturing verder gestructureerd met projectaanjagers. Dit heeft een scherper beeld van de planning opgeleverd, en er kan snel worden bijgestuurd. Dit jaar is er substantieel meer aan projecten bijgedragen dan in de voorgaande jaren. Voor het eerst waren de uitgaven vanuit het regiofonds groter dan de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers. In 2008 is een eenmalige bijdrage van € 17 miljoen van het Rijk ontvangen voor specifieke projecten uit het programma Bereikbaarheid. Het saldo van het Regiofonds bedroeg op 31 december 2008 circa € 41,3 miljoen.

MIP 2008-2015

Begin 2008 heeft de stuurgroep het meerjareninvesteringsprogramma 2008-2015 definitief vastgesteld. Binnen dit kader is de concept-begroting 2010 opgesteld. In de besluitvorming over de evaluatie wordt ook de financiële weerslag van de uitkomsten betrokken.

UITGEZETTE DEPOSITO'S IJSLAND

De provincie Groningen heeft in 2007 gelden uitgezet bij twee IJslandse banken, die in oktober 2008 door de kredietcrisis in ernstige problemen kwamen. De provincie Groningen beheert naast haar eigen middelen ook de middelen van onder meer de Regio Groningen-Assen. Een deel van de uitgezette middelen was afkomstig uit het Regiofonds. Derhalve heeft de stuurgroep een onderzoek uitgevoerd. Op hoofdlijn waren de uitkomsten:

- De provincie Groningen heeft rechtmatig gehandeld, conform de daarvoor geldende protocollen.
- De aansprakelijkheid voor eventueel verlies zal door de Regio als geheel moeten worden gedragen.
- Voor de komende twee jaar zijn er geen directe gevolgen voor bijdragen van de Regio aan programma's en projecten. Een eventueel verlies wordt binnen het Regiofonds opgevangen.

Begin januari heeft de provincie Groningen een deel van de middelen terugontvangen. Het maximale risico voor de Regio bedraagt nu circa € 1,2 miljoen. Het bestuur van de provincie Groningen doet er alles aan om ook deze gelden terug te krijgen.

INKOMSTEN 2008

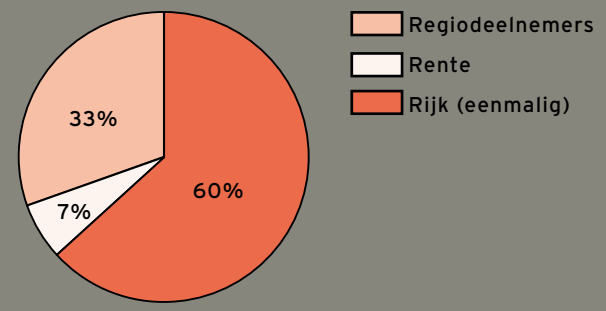

UITGAVEN 2008

Programma Bereikbaarheid/Kolibri	€ 19.270.252
Programma Regiopark	€ 745.795
Programma Voorinvesteren in landschap	€ 0
Programma Bedrijventerreinen	€ 51.630
Kleine regionale projecten	€ 275.000
Bijdragen plan- en m.e.r.-studies	€ 109.500
Kwaliteitsteam	€ 67.522
Evaluatie	€ 101.123
Projectbureau	€ 914.712
Totale uitgaven 2008	**€ 21.535.534**

UITGAVEN 2008

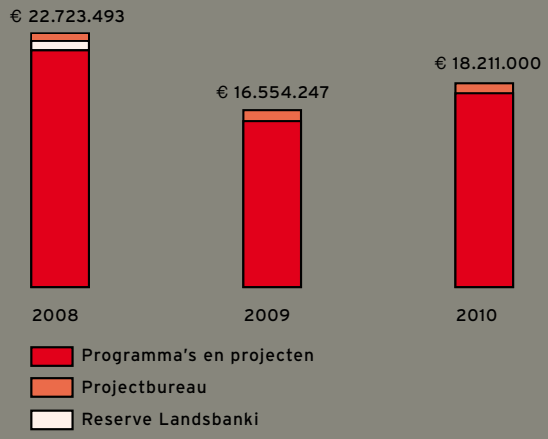

ONTWIKKELING SALDO REGIOFONDS

	2008	2009	2010
(bedragen in € miljoen)		(begroot)	
Saldo Regiofonds (1 januari)	**35,6**	**41,4**	**35,8**
Inkomsten			
Storting van de deelnemers	9,5	9,5	9,5
Eenmalige Rijksbijdrage	17,0	0	0
Rente	2,0	1,5	1,5
Totale inkomsten	**28,5**	**11,0**	**11,0**
Uitgaven			
Projectbureau	0,9	1,0	1,0
Projecten	20,6	15,6	17,2
Reserve Landsbanki	1,2	0	0
Totale uitgaven	22,7	16,6	18,2
Regiofonds (31 december)	**41,4**	**35,8**	**28,6**

REGIO GRONINGEN ASSEN 2030

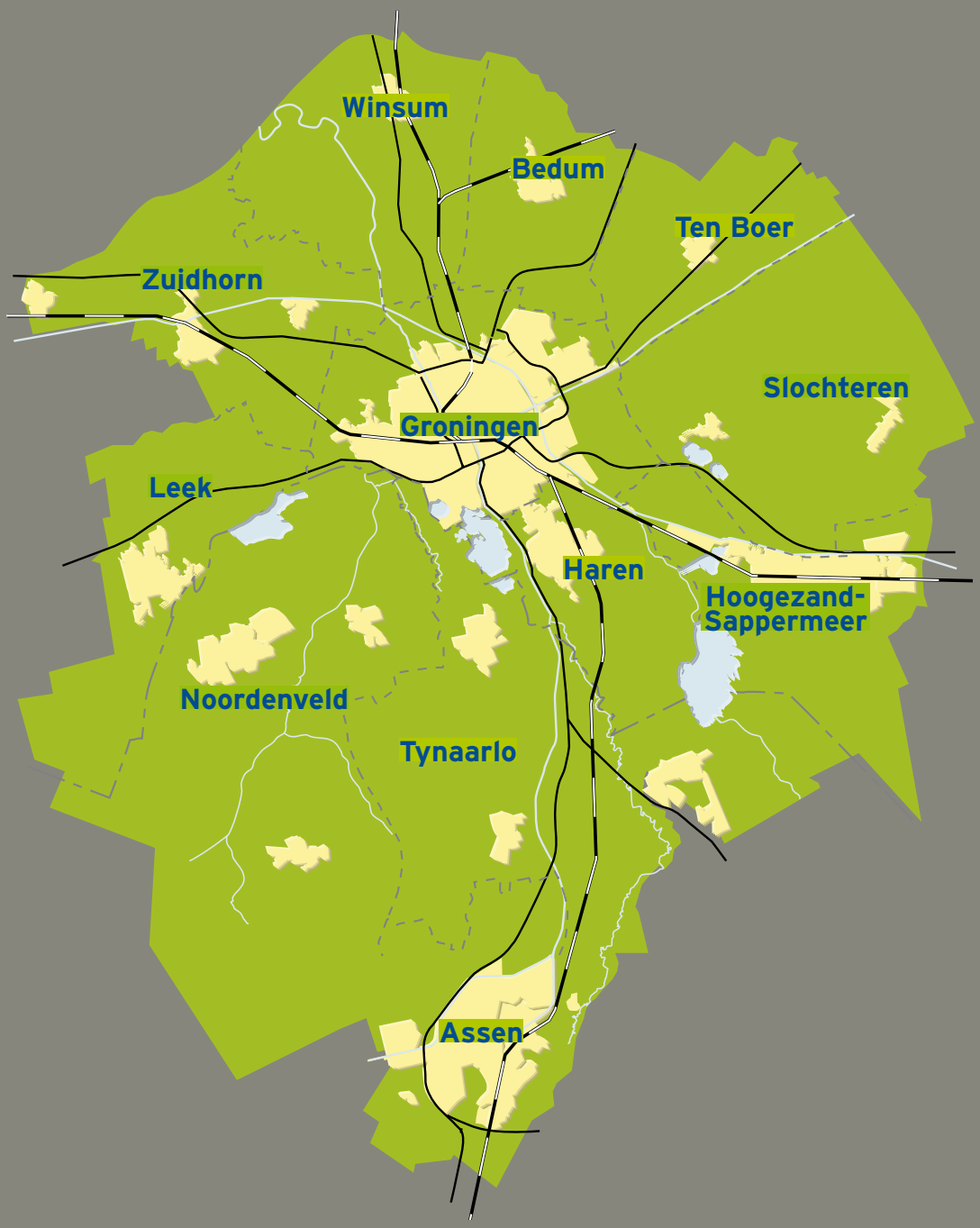

COLOFON

Scorebord 2009 is een uitgave van Projectbureau Regio Groningen-Assen 2030.

Bezoekadres: Oosterstraat 56a, Groningen
Postadres: Postbus 630, 9700 AP Groningen
Telefoon (050) 3164289
E-mail: info@regiogroningenassen.nl
Website: www.regiogroningenassen.nl

Tekstbewerking: Brouwer Communiceert
Beeldmateriaal: Projectbureau Groningen-Assen, deelnemende gemeenten, Susan Schuls, Judith van der Meulen, Koos Boertjens e.a.
Grafisch ontwerp: Jandaan Westhof (www.JslashJ.nl)
Druk: Zalsman Groningen

Karakteristiek voor de Regio Groningen-Assen is de ruimte. Ruimte die we willen koesteren. Tegelijk willen we onze economische kansen benutten. Deze paradoxale opgave is alleen te realiseren als we onze handen ineenslaan. De Regiovisie Groningen-Assen 2030 is een ruimtelijke ontwikkelingsvisie waarbij over bestuurlijke grenzen tussen gemeenten en provincies wordt heen gekeken. Deelnemers aan de Regiovisie zijn de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn.

Niets van het beeldend materiaal uit deze uitgave (foto's dan wel afbeeldingen) mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, op elektronische wijze of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de maker van het beeldend materiaal.

juni 2009